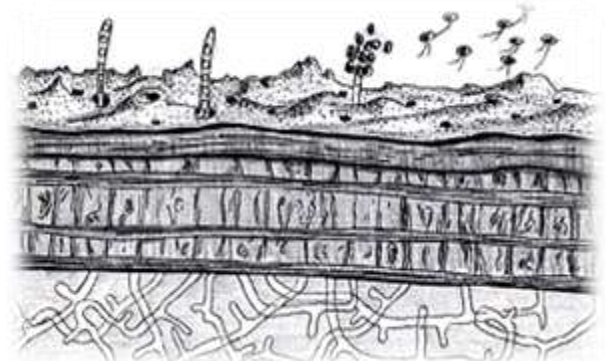

Åtgärdsprogrammet för flodkräfta

Lennart Edsman

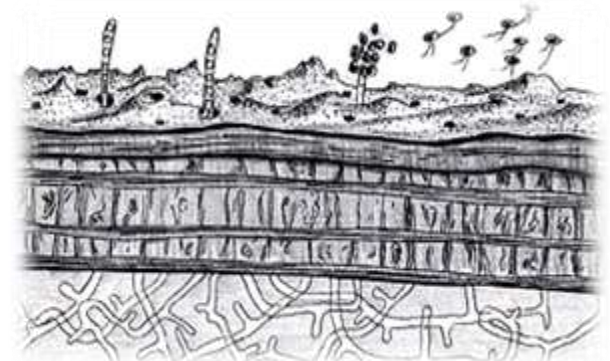
SLU, Institutionen för akvatiska resurser, Sötvattenslaboratoriet

Om konsten att bevara flodkräftan och kräftfisket - samtidigt.

Lennart Edsman

SLU, Institutionen för akvatiska resurser, Sötvattenslaboratoriet

Gamla traditioner

Från Gustafva Björklunds Kokbok 1883

144

Ställning till kräftpyramid.

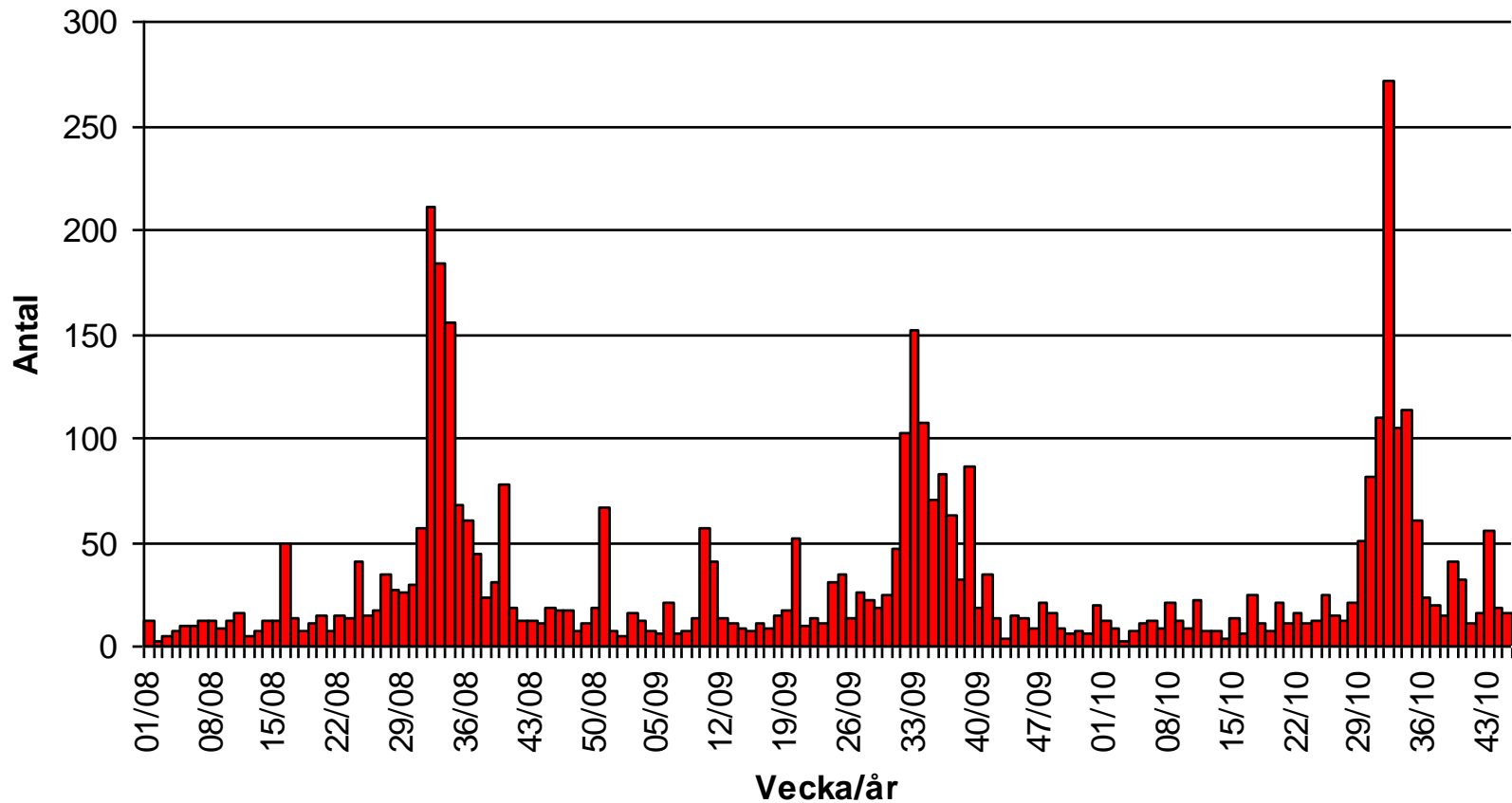
Pyramid af kräftor.

Krättfiskare i sjön Möckeln 1912

Krättfiske och kräftskivor utövas av de flesta oavsett kön och ålder

Antal artiklar med orden signalkräfta, flodkräfta eller kräftpest

Flodkräfta (originalet)

Foto Kerstin Söderlind

Den ursprungliga flodkräftan är klassad som akut hotad i nya **rödlistan** år 2010 eftersom 97% av bestånden försvunnit på 100 år. Utslagningstakten har accelererat 5-faldigt på senare tid

Signalkräfta (kopian)

Foto Urban Viklund

Den nordamerikanska signalkräftan började introduceras i Sverige i större skala på 1970-talet för att ersätta förlorat flodkräftfiske. Minst 4000 utsättningstillstånd har getts. Hade lovande livshistoriekaraktärer. Stora förväntningar. Visade sig senare vara kronisk bärare av kräftpest. Total katastrof för flodkräftan.

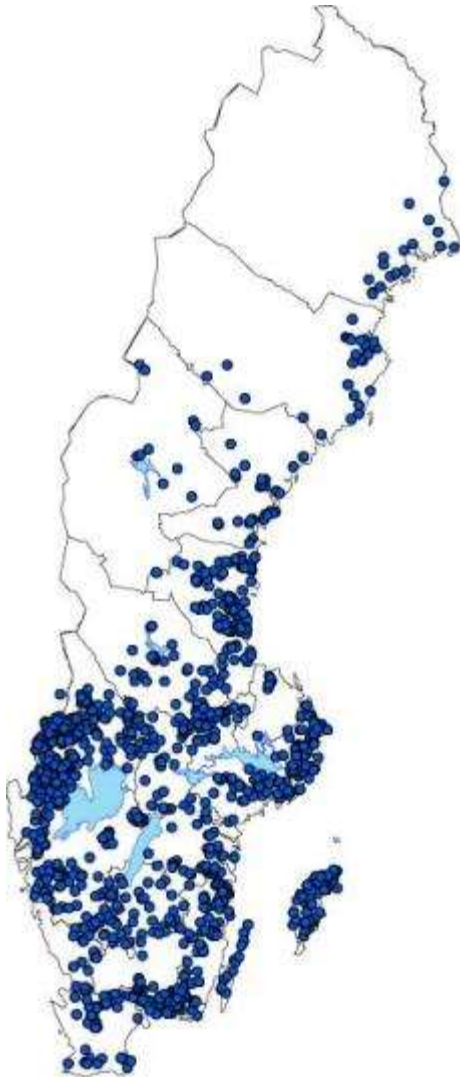
Totalt värde \approx 300 miljoner kr (grossistpris)

Utbredningen av kräftor i Sverige 2012

Flodkräfta

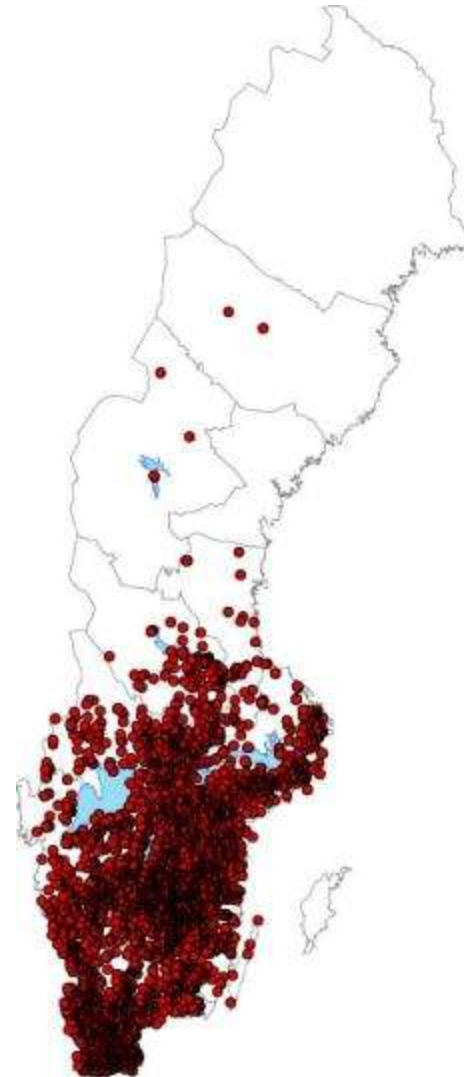
Knappt 1000 lokaler med flodkräfta. En minskning med 500 på bara 8 år.

OBS att en prick inte betyder ett produktivt bestånd utan bara att man hittat minst en flodkräfta under de sista 10 åren och/eller att inget pestutbrott rapporterats

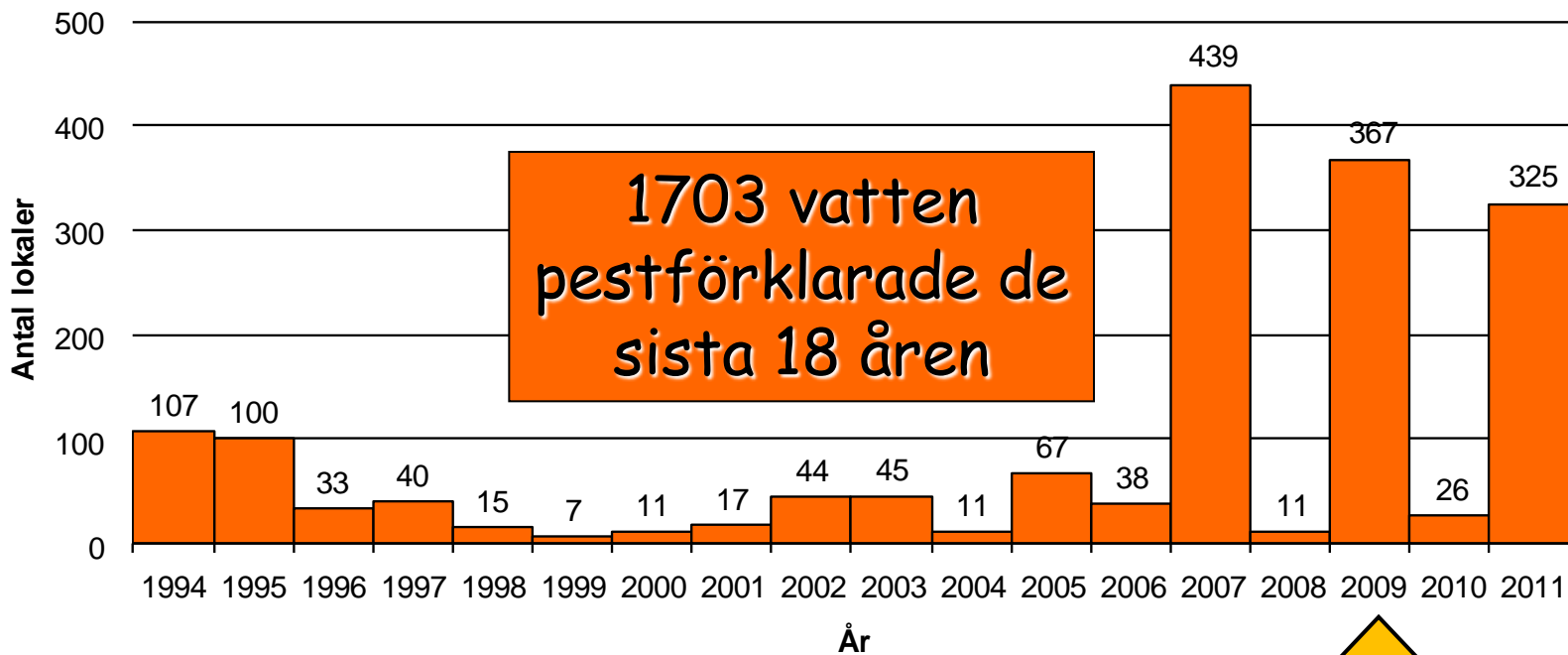

Signalkräfta

Mer än 4000 lokaler med signalkräfta

Antalet sjöar och vattendragssträckor som pestförklarats 1994-2011

Jo, kräftpesten har för första gången i världshistorien kommit till Norrland - med hjälp av illegalt utsatt

Så vad handlar det här om?

Så kom pesten till Sverige!

Fiskmarknaden Kornhamnstorg, Stockholm augusti 1907

Illegala utsättningar det stora problemet

Orsaker

(vad rör sig i huvudet på den som sätter ut illegalt)

- Den eviga drömmen om det ultimata kräftfisket (fiskehistorier)
- Det är lätt gjort (kräftor tål transport)
- Mycket överdrivna förväntningar på signalkräftans kapacitet (felaktig information)
- Ingen blir straffad - eftersom ingen erkänner (utsättningarna sker i mörkret på natten)

Det finns många
myter och "sanningar"

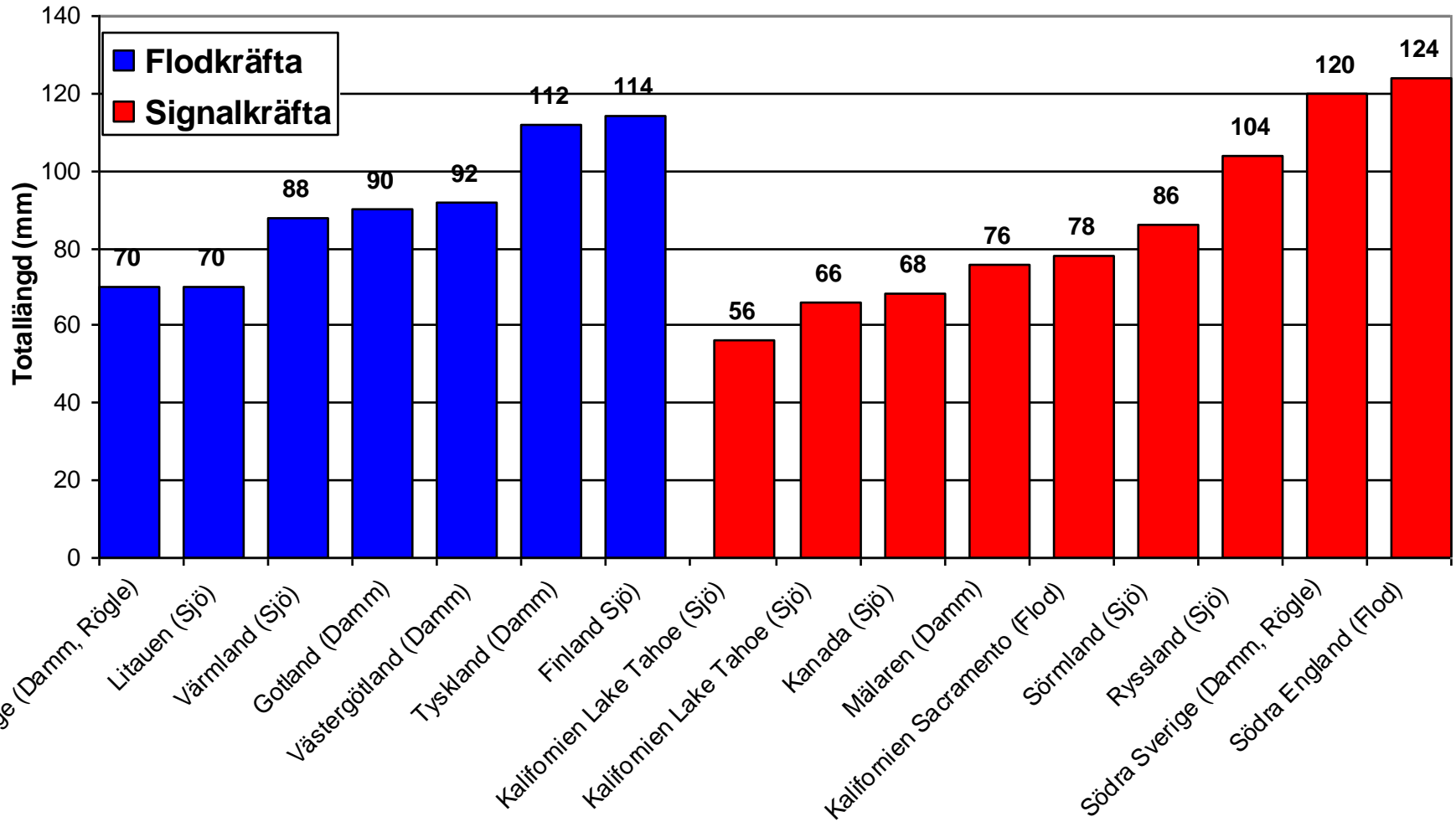

Några vanliga påståenden

1. Kräfter går bakåt (baklänges)
2. Flodkräftan är utrotad i Sverige
3. Flodkräftorna är ändå inplanterade så dom är likadana i hela Sverige
4. Att plantera ut flodkräfta igen efter pest är i princip hopplöst
5. Har pesten en gång slagit till i en sjö är det omöjligt att få tillbaka flodkräftan
6. Kräftpesten lever kvar i botten på sjön i många år
7. Signalkräftan växer tre gånger så fort som flodkräftan
8. Signalkräftan är immun mot kräftpest och drabbas aldrig av sjukdomen
9. Planterar man ut signalkräfta lyckas man alltid och kan börja fiska redan efter 2-3 år
10. Flodkräftan hade ändå utrotats oavsett signalkräftan
11. Signalkräftan klarar av kallare klimat än flodkräftan

Signalkraftan växer tre gånger så fort
som flodkraftan

Totallängd för tre år gamla kräftor

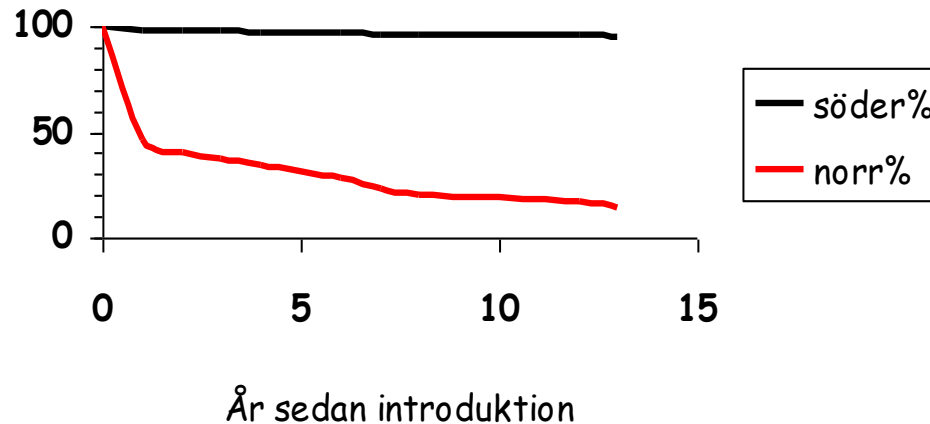
Vatten i Värmland där flodkräfta återetablerats efter pest.

Lokal	Pestförklarade
Billan	1970
Bysjön	1972
Bålgårdstjärnet	1981
Finnsjön	1956
Fjällsjön	1971
Glasälven	1972
Gravtjärn	1956
Dalsälven	1971
Stenbybäcken	1971
Stora salungen	1981
Vikareälven (Viksälven)	1972
Vrångsälven	1970
Ysjöälven	1971
Älgån	1972
Yngen	1991
Ullen	1981
Stömmesjön	1973
Vargsjön	1956
Öjesjön	1971

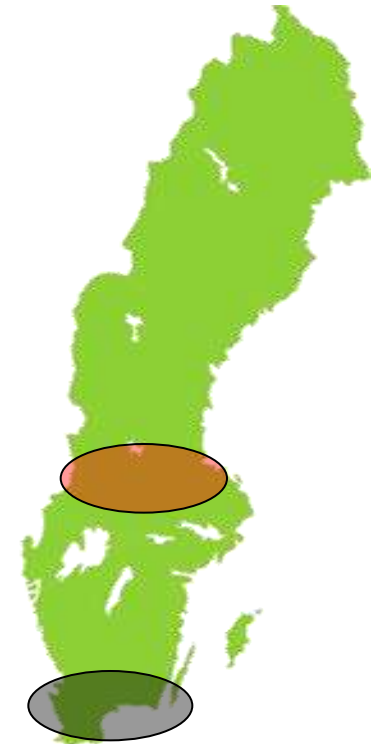
Signalkräftan klarar av kallare klimat än flodkräftan

Populationsöverlevnad signalkräfta

% vatten med återfångster överhuvudtaget i provfisken efterföljande år

Signalkräfta lagligt introducerad under 1970 - 80talet i 154 vatten

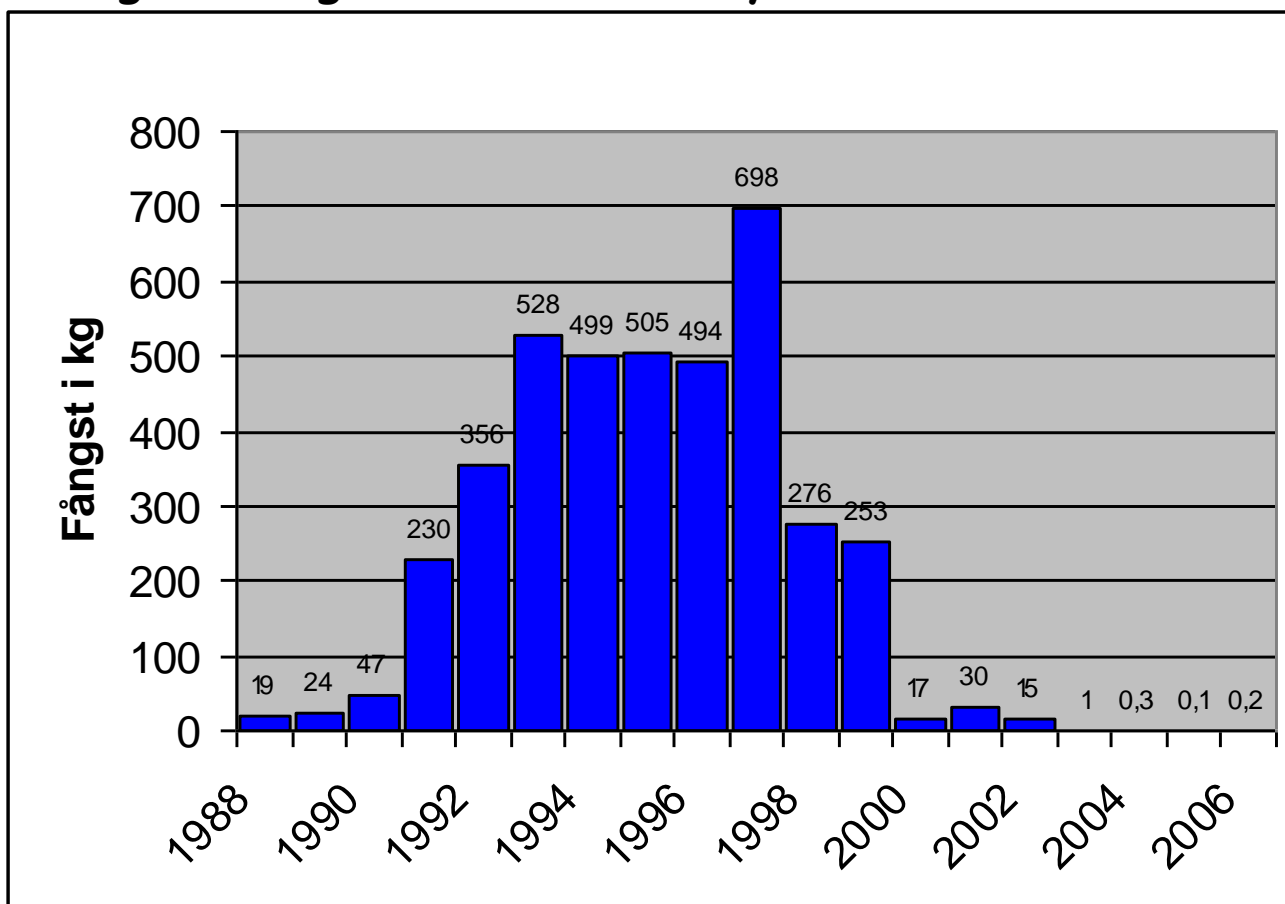
Nja! Den går faktiskt riktigt dåligt!

Data: FIV, Sölab

Analys: Ullrika Sahlin, LU

Signalkräftsfisket går inte alltid fullt så fantastiskt som många tror

Fångst av signalkräfta för en yrkesfiskare i Mälaren

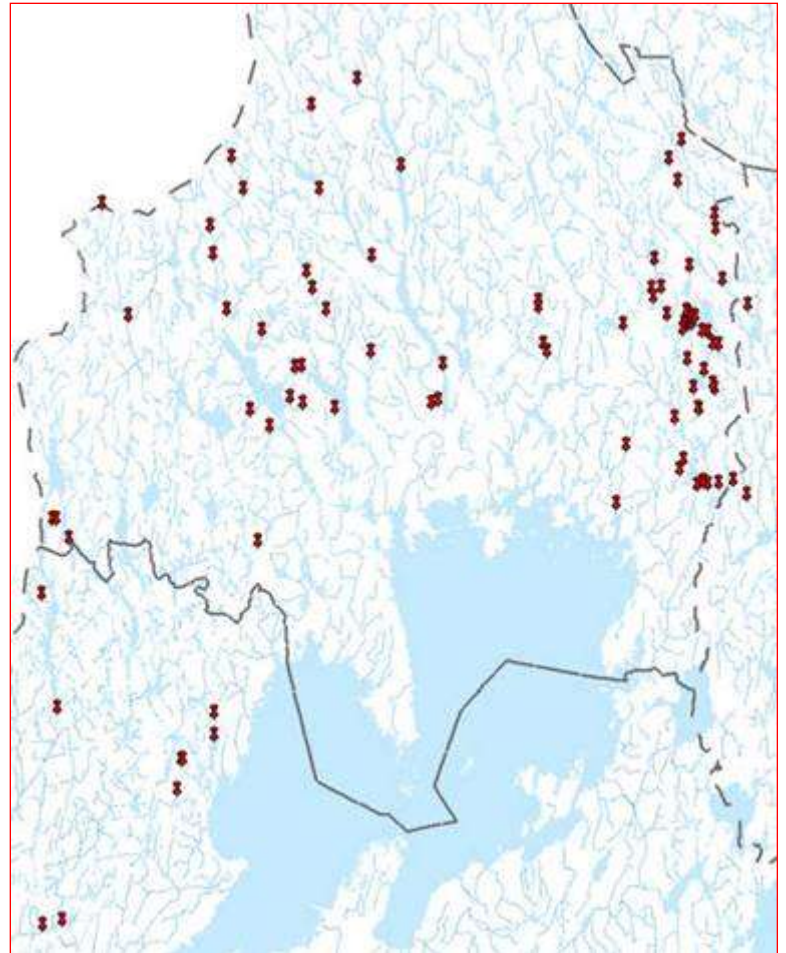

Fiskarena är oroliga för framtiden

**Är illegala utsättningar ett
allvarligt problem?**

Ja!

**På 4 år 94 fall upptäckta i
Värmland och Dalsland**

Åtgärdsprogrammet för bevarande av flodkräfta, 1998

Omtryck 4 ggr, 3800 ex

Hot

- Kräftpest
- Signalkräfta
- Vattenkvalitet (försurning, utsläpp)
- Habitatförstöring

Åtgärder

- Information - Stoppa hinkarna med signalkräfta
- Inventering
- Skyddsområden
- Restaurering
- Kalkning

Vision

Våra barnbarn ska kunna fiska flodkräftor i svenska naturvatten

Åtgärdsprogram
för flodkräfta
2008–2013

(Astacus astacus)

RAPPORT 5955 • AUGUSTI 2009

- Insektsgift
- WWFs konsumentguide
- Fisket i sig inget problem utan lösningen för ett fortsatt bevarande

Finansiering

- Fiskevårdsmedel 5,5 milj reserverat för åtgärder
- ÅGPmedel kan användas (9,5 milj)
- Kommunala medel
- EU-pengar
- Ideellt arbete av fiskerättsägare
- Fiskevattenägarna /LRF/)?
- Mm

VAR FÖRSIKTIG MED

Tänk efter! Viss osäkerhet finns kring fisket och odlingsmetoderna.

Abborre (Ös, Vn, MI, odlad)

Alaska pollock (NvSh)

Gädda (Ös, insjö)

Gös

Havskräfta (B, selektiv T)

Hummer (Ö Kanada)

Hälleflundra (odlad, G, L)

Kolja (Barents)

Krabba

Kummel (L)

Lake (Insjö)

Lax (odlad, N Europa)

Långa (L, Island, Barents)

Nordhavsräka (Barents, Island, NVGrnd)

Piggvar (odlad, G, L)

Regnbåge (odlad, N Europa)

Röding, öring (odlad), fjällröding

Rödspätta (G, Ös, Ns)

Sej

Sik (insjö, Ös)

Siklöja (Vn, N Ös)

Sill/strömning (V Ös)

Skrubbskädda (G, Ös, Ns)

Sötvattenkräfta

Tonfisk (skipjack, gulfenad)

Torsk (odlad, V Ös)

Tunga (G)

LÅT BLI

Undvik dessa fiskar från överfiskade bestånd och/eller odlingar som skadar andra marina arter eller miljön.

Blåmussla, ostron (T)

Flodkräfta

Haj, rocka

Havskatt

Havskräfta (T)

Hoki

Hälleflundra (T)

Kolja (T, NöA)

Kummel (T)

Kungsfisk/uer

Kungskrabba (Kmtj)

Lake (Ös)

Lax (Ös, NöA, Chi)

Långa (T)

Marulk

Nordhavsräka (NvA)

Plattfisk (T)

Regnbåge (odlad Chi/Tur)

Röding (vild)

Sik (N Ös), siklöja (Vt, MI)

Tilapia

Tonfisk (blåfenad, gulfenad), svärdfisk

Torsk (Ns, Skrr, Ktt)

Tropisk räka/scampi/jätteräka

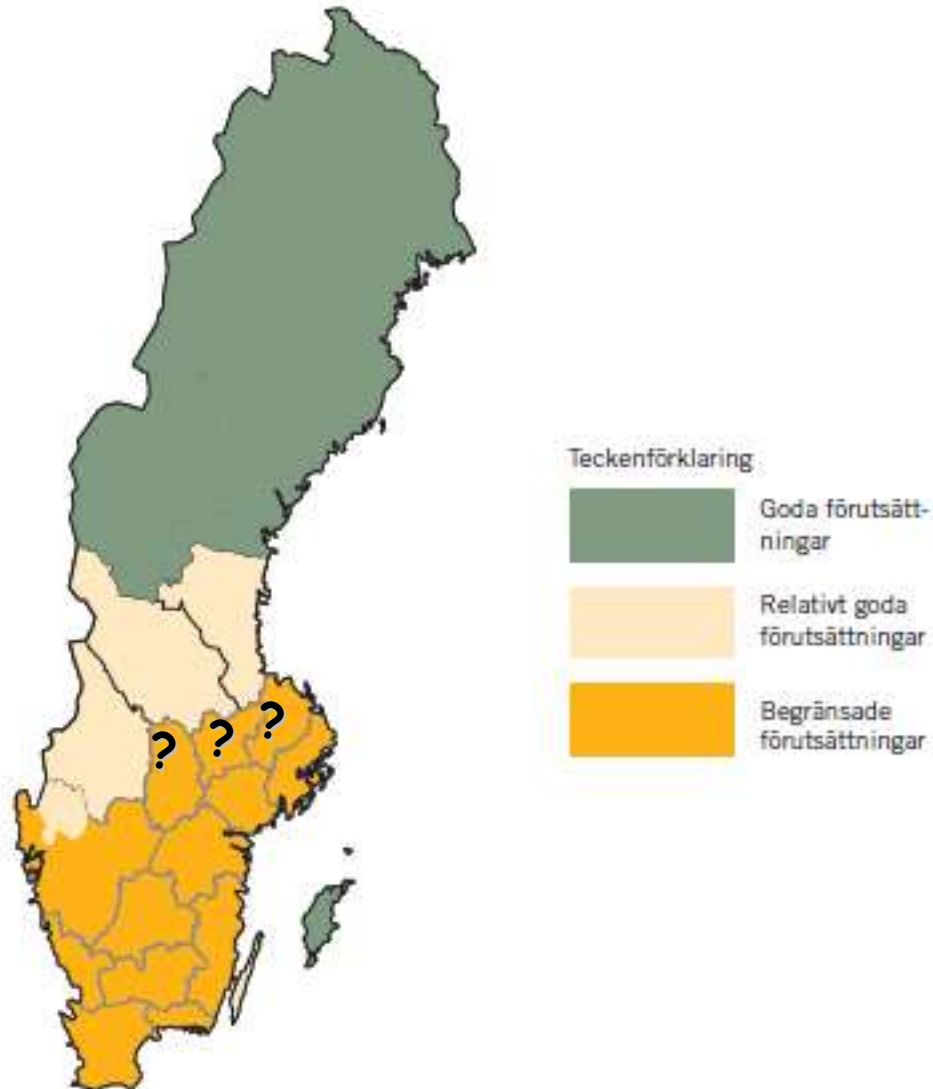
Ål

??

??

Var finns det bra förutsättningar?

Informationskampanj 2006, 2009, 2012

“Kräftmytkrossaren”

TV (anslagstavlan), Radio (RixFm, MixMegapol), hattar, flyers, mjölkpaket, ölburkar?

120 000 distribuerade

www.krafta.nu

- 30 000 besökare till hemsidan första månaden
- Uppdateras igen 2013, nu med appar för Android o Iphone

A flyer for "Kräftmytkrossaren". The top part has the title "KRÄFTMYTKROSSAREN" in red letters. Below the title is a night scene with a glowing firefly on the left and a crab on the right. The text in the center reads: "Under de ljumma augustikvällarna, mellan slurp och skål berättas de mest fantastiska historier om kräftor. Vad är sanning och vad är rena rama påhittet? Här är sidan där de vanligaste färdomarna om kräftor bemöts och krossas av stenhårda vetenskapliga fakta och sylvass statistik. Efter att ha läst det här kan Du kasta dig in i kräftsmöcket och i Din tur krossa dessa myter som svärmar som myggor i kräftflyktans riken." At the bottom, there are logos for "NATUR VÄRDS VERKET" and "FISKERIVERKET". At the very bottom, there are four red buttons labeled "INTRO", "MYTER", "RADIO & TV", and "SPONSORER".

Bygga vandringshinder

Flodkräfta finns i Brunnslyttebäcken och i Vasslasjön uppströms Brunnslyttebäcken, nedströms i Lunds fjärden finns signalkräfta.

Ett annat specialbyggt vandringshinder

Utrota signalkräfta på fel ställe med insektgift
Telemark Norge. Totalkostnad för behandling i 5 dammar
800 000 norska kronor. Foto Roar Sandodden

Grossistpriset - ett bra argument för bevarande

Flodkräfta
250-485 kr/kg
För utsättning
1250 kr/kg

Signalkräfta
90-150 kr/kg

Hur har det gått?

- Bra (magkänsla)
- Många åtgärder genomförda
- Många länsvisa planer
- Många regionala möten (Stockholm, Norrbotten, Gävleborg, Västra Götaland, Uppsala, Värmland, Sörmland, Östergötland, Dalarna, Västmanland, Gotland, Västernorrland, Västerbotten, Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Skåne.
- Färre upptäckta illegala utsättningar på senare år - men det händer fortfarande
- Färre kräftpestutbrott i Norrland
- Folk har nog blivit medvetna om att signalkräfta inte är lösningen på alla fiskeproblem - populationskrascher

Ekonomi

- 2009-2011 pengar till åtgärder enligt ÅGPplan (ca 3 milj SEK)
- 2012 1,5+? milj SEK
- 2013 ?

Framtiden - förslag

- Befintligt program förlängs 2014-2016(-18?, -20?)
- Nytt kartmaterial och uppdatering av fakta, ny digital version
- Avbockning av genomförda åtgärder
- Enklare uppdatering av åtgärdstabell
- Resurser för koordinering. Omfattar landets alla 21 län
- Fortsatt ekonomisk tilldelning till åtgärder som i nuvarande programmet (2,5-3 milj). Ska vara både sk fiskevårds- och ÅGPmedel som tidigare

- Tack för uppmärksamheten